

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ ČEŠKOGA JEZIKA –
MATERINSKOGA JEZIKA
ŠKOLNÍ SOUTĚŽ V ČESKÉM JAZYCE
– MATEŘSKÉM JAZYCE

2022
7. a 8. třída

HESLO

POČET BODŮ:

	100
--	-----

Prosudbeno povjerenstvo:

1. _____

2. _____

3. _____

Predsjednik/ca Školskog povjerenstva:

_____, 10. veljače 2022.

1. PŘEČTĚTE SI BÁSEŇ A ODPOVĚZTE NA OTÁZKY.

Emanuel Frynta – PODZIM

*Jak je ten podzim smutný,
teskný a překrutný -
rve listí z akátů,
zvedáme límce kabátů
a lije jako z putny.*

*Jak je ta zima krutá,
je tma, jen táhne čtvrtá,
vážem si šály na uzly,
rybník je celý zamrzlý
a mračna šedožlutá.*

*Jak je ta vesna děsná –
jezevce budí ze sna,
otvírá hrdla skřivanů,
oráče honí z divanů
a ztuhlé včely z česna.*

*Jak je to léto strašné -
vysychá voda v kašně,
musí se sklízet obilí,
vlaštovky žerou motýly
a silnice jsou prašné.*

*A v tom je také řešení
a smysl této básně -
že i když se to necení,
je na podzim i v jeseni
prachsakramentsky krásně.*



(Čítanka pro 7. ročník, Nová škola – Duha)

1. Kolik má báseň veršů? _____
2. Kolik má báseň slok? _____
3. Vyjadřuje tato báseň děj nebo pocity? _____
4. Na základě své odpovědi rozhodněte, zda je lyrická nebo epická. _____
5. Napište synonymum slova *vesna*. _____
6. Které z následujících tvrzení odpovídá textu básně?
 - a) v poslední sloce básník vyjadřuje pozitivní názor na jaro
 - b) v poslední sloce básník vyjadřuje negativní názor na zimu
 - c) v poslední sloce básník vyjadřuje pozitivní názor na podzim

2. PŘEČTĚTE SI TEXT A ODPOVĚZTE NA OTÁZKY.

Kroupa si rýsuje kružnice do sešitu. Nakloní se k němu soused Plha: „Prosím tě, půjčil bys mi kružítko?“

„Vidíš, že ho potřebuju,“ zavrčí Kroupa. Pak sáhne do kapsy a podá Plhovi pětikorunu a desetník: „Obtáhni si mince.“

Profesor Janda listuje **notesem** a pronese suše: „K tabuli prosím Kroupu.“ Kroupa se **přišourá** k tabuli. Janda mu podá trojúhelník, _____ a křídu a řekne: „Máte úhel *beta*...“

„Nemám,“ špitne Kroupa vyděšeně.

„Máte úhel *beta*,“ opakuje důrazně Janda, „stranu *a* a *b*. Sestrojte trojúhelník.“

Kroupa **chvějící se** rukou narýsuje úsečku a napíše pod ní *a*. „Strana *a*,“ oznámí Jandovi. Ten mlčí.

„A nyní narýsujeme stranu *b*,“ navrhne Kroupa. Janda mlčí.

Kroupa přikládá trojúhelník na různá místa a po několika pokusech a několika prosebných pohledech směrem do třídy narýsuje stranu *b*.

„Jak můžete vědět, že strana *b* půjde právě takhle?“ ptá se profesor. Kroupa mlčí. „Úhel *gamma* není přece dán,“ **dodá** Janda.

„Plha se hlásí,“ upozorňuje Tuček.

Janda ho **vybídne**, aby zkoušenému napověděl.

„Mám dotaz,“ vstává Plha. „Jak on může vědět, že strana *b* půjde zrovna takhle?“

Janda mávne **prudce** rukou.

(Ladislav Smoljak, Zdeněk Svěrák: Filmové komedie I)



Český jazyk 7, učebnice pro 7. ročník, Nová škola – Duha)

1. Kde se příběh odehrává? _____

2. Kolik osob se aktivně účastní promluv? _____

3. Zvýrazněná slova opište a nahraďte je synonymy.

a) _____ - _____

b) _____ - _____

c) _____ - _____

d) _____ - _____

e) _____ - _____

f) _____ - _____

4. Které slovo patří na vynechané místo? _____

5. Které z následujících tvrzení odpovídá výchozímu textu?

- a) Kroupa je výborně připraven.
- b) Plha chce Kroupovi napovědět.
- c) Janda je profesor.

	10
--	----

3. RYTMUS VERŠE VZNIKÁ:

- a) zvukovou shodou skupiny hlásek na konci verše
- b) pravidelným opakováním určitých zvukových prvků jazyka ve verši
- c) vytvořením ustálených spojení slov
- d) promluvou postavy ve vyprávěcí próze a dramatu

	1
--	---

4. PERSONIFIKACI JINAK VYJADŘUJEME SLOVEM:

- a) epika
- b) strofa
- c) přísloví
- d) zosobnění

	1
--	---

5. MEZI LITERÁRNÍ DRUHY NEPATŘÍ:

- a) lyrika b) metafora c) drama d) epika

	1
--	---

6. KTERÝ Z DRUHŮ RÝMŮ NEEXISTUJE?

- a) rým střídavý b) rým sdružený c) rým obkročný d) rým stupňovací

	1
--	---

7. DOPLŇTE PŘIROVNÁNÍ.

- a) bílý jako _____ b) pevný jako _____
- c) kluk jako _____ d) pilný jako _____

	4
--	---

8. K DANÝM SLOVŮM URČETE SLOVO NADŘÁZENÉ:

SLOVA PODŘÁZENÁ	SLOVO NADŘÁZENÉ
limonáda, čaj, pivo	
kapr, pstruh, štika	
truhlář, učitelka, policista	
panenka, vláček, stavebnice	
vteřina, metr, gram	
šroubovák, pila, kladivo	

	6
--	---

9. VE KTERÉM ŘÁDKU JE CHYBA V PRAVOPISU VELKÝCH PÍSMEN?

a) Spisovatel Jan Neruda se narodil v Praze.

b) Bydlíme v ulici Na Příkopě.

c) Výzkumy měsíce pokročily.

d) Petr navštěvuje Střední odborné učiliště Motorlet.

	1
--	---

10. KTEROU Z MLUVNICKÝCH KATEGORIÍ NEURČUJEME U PODSTATNÝCH JMEN?

a) pád b) číslo c) rod d) osobu

	1
--	---

11. NAHRAĎTE ČÍSLO ČÍSLOVKOU.

3

5

1.

6

3

1000000

DVEŘE

KALHOTY

... V ŘADĚ

JABLEK

KAMARÁDI

OBYVATEL

	6
--	---

12. DOPLŇTE KŘÍŽOVKU

KOLEM			N				VEDE CESTA. (KDE SE PĚSTUJE VÍNO)
			E				TO VEN! (OD SLOVESA VYNĚST)
BABIČKA			V				POHÁDKU.
VÍTEK SI			I				BOTY.
V TELEVIZI			D				JSME PĚKNÝ FILM.
DAVID HO			I				Z KRÁDEŽE.
VIKTOR			T				NA BODY.
ŠPAČEK			E				Z BUDKY.
MAMINKA			L				VODU Z HRNCE.
OBJEV NEBO			N				
LAŤKU			Ý				O 5 CM.

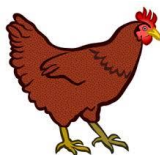
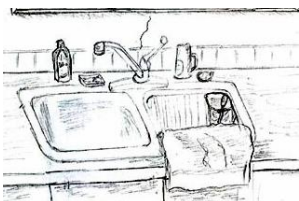
• Pomůcka: Všechna doplňovaná slova mají slabiku vy, vý, vi, ví

13. UPRAVTE SLOVOSLED:

- a) Proč dobře nepoznamenal sis to? _____
- b) minulý týden jsem jí se na to Zeptal. _____
- c) že Líbilo tam bazén měli mi, se. _____
- d) jít do města, nemá smysl Teď protože lidí plno tam bude. _____

	4
--	---

14. VYPIŠTE DVOJICE SLOV, KTERÉ SE RÝMUJÍ.



1. _____ - _____

2. _____ - _____

3. _____ - _____

4. _____ - _____

5. _____ - _____

	5
--	---

15. DOPLŇTE ČESKÁ PŘÍSLOVÍ.

- | | |
|-------------------------------------|---|
| 1. Bez práce nejsou... | a: zákusky b: vdolky c: buchty d: koláče |
| 2. Čas všechny rány... | a: zapomene b: zahojí c: zacelí d: vrátí |
| 3. Kdo nic nedělá, nic... | a: nezkazí b: neudělá c: nezmůže d: nezkusí |
| 4. Nehas, co tě... | a: netrápí b: nepálí c: neštve d: nečeká |
| 5. Nevstoupíš dvakrát do téže... | a: jeskyně b: vody c: řeky d: hory |
| 6. Pro pětník by si nechal vrtat... | a: zub b: hlavu c: oko d: koleno |

	6
--	---

16. UTVOŘTE SPRÁVNÝ 2. STUPEŇ PŘÍDAVNÝCH JMEN (KOMPARATIV).

- a) lidský _____ b) tichý _____
- c) úzký _____ d) mělký _____

	4
--	---

17. VYŘEŠTE OSMISMĚRUKU A UTVOŘTE VĚTY, CO DĚLAJÍ LIDÉ NA OBRAZKU? Použijte skrytá slovesa z osmisměrky ve větách. Zbylá písmena z osmisměrky tvoří tajenku.



E	J	U	Z	A	K	U
J	O	D	L	O	V	Í
U	P	O	Č	Í	D	V
L	V	E	Š	Í	P	A
A	V	A	Ř	Í	Á	T
M	Á	D	Á	L	K	S
Á	V	Á	D	O	R	P

Příklad: Jan píše domácí úkol.

Kuchař _____

Prodavačka _____

Knihovnice _____

Učitelka _____

Malíř _____

Zedník _____

Řidič _____

Rybář _____

Tajenka: Honza _____

	9
--	---

18. DOPLŇTE NEÚPLNÁ SLOVA A PŘEDLOŽKY S/SE, Z/ZE

1. Prostí lidé ve středov____ku jedli obv____kle kaši ____ luštěnin nebo hustou polévku ____ chlebem.

2. Obl____bené byly polévky ____ houbam____a ____ česnekem.

3. ____ luštěnin se nejčastěji ob____dval hrách ____ čočkou a ____ mléčných výrobků s____r.

4. Chléb se připravoval ____ pšeničné mouky a ____ zb____tků těsta ____ předchoz____ho pečení.

5. Maso ____ domácích zvířat se v____skytovalo na jídelníčku z____ídka.

6. V době půstu se ____ masa směl____ jíst pouze ryby.



	6
--	---

19. DOPLŇTE CHYBĚJÍCÍ PÍSMENA A ZAPÍŠETE JE NA ČÁRKY, PŘEČTETE SI PŘÍSLOVÍ.

1. Ně__dy cho__íme ok__lo ne__lepších l__dí a __etušíme, jak__ __ají zásl__hy.
2. __sou nen__padní, niko__u nevysvětl__jí, __olik cest__u __řekovali přek__žek.
3. Vy__tupují vz__cně, skro__ně, nepo__vádějí, ned__kážou ji __ým ubl__žit.
4. Neza__omněli n__prav__u zn__mou, že ...

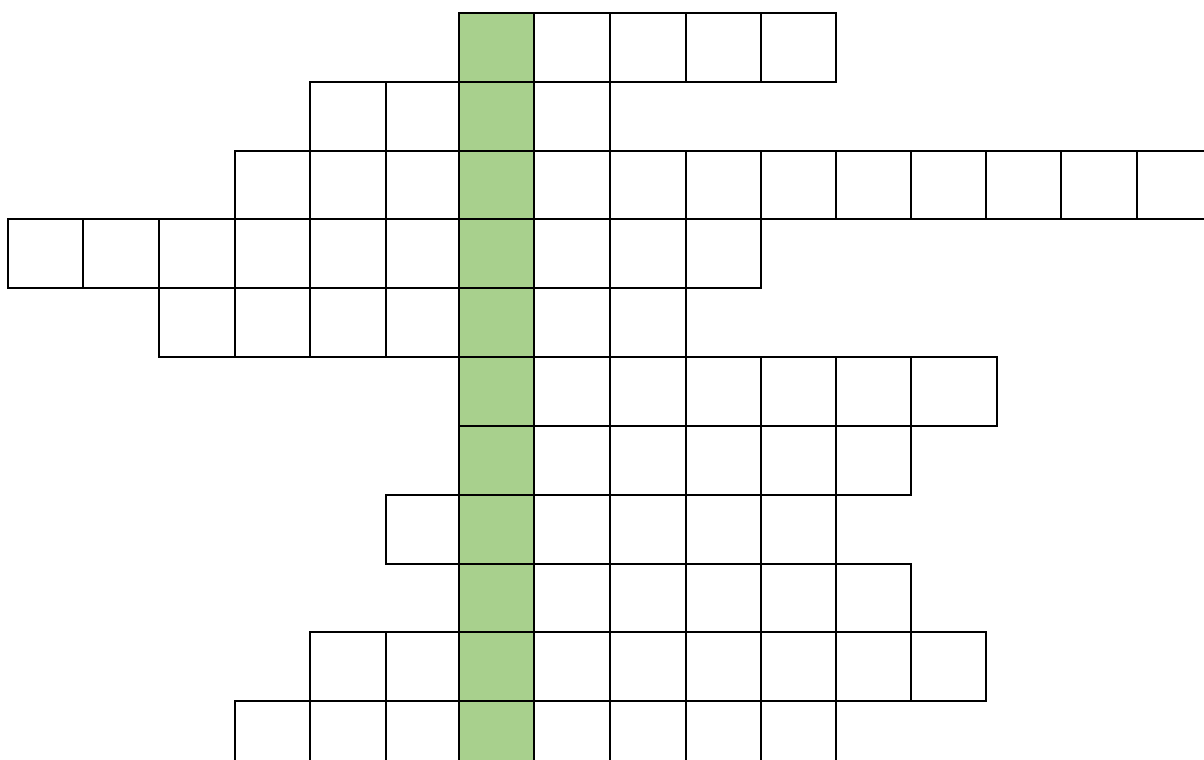
_____,
_____.

	5
--	---

20. VYLUŠTĚTE TAJENKU.



1. Hlavní město České republiky.
2. Jméno českého spisovatele a básníka Žáčka.
3. Česká spisovatelka, psala pohádky, napsala také Babičku.
4. V hlavním městě České republiky jsou četné historické památky, nejznámější z nich je... (dvě slova).
5. Podle legend mytický český vládce a zakladatel nejstarší české vládnoucí dynastie.
6. Součástí České republiky jsou Čechy, Morava a
7. Česká kněžna, byla nejmladší dcerou vojvody Kroka, jejími dvěma staršími sestrami byly Kazi a Teta.
8. České peníze (platidlo, měna, valuta).
9. Nejdelší česká řeka.
10. Hlavní náměstí v hlavním městě České republiky.
11. Války, které začaly po upálení Mistra Jana Husa.



	12
--	----

TAJENKA: _____